

Genomförande av krisövning

Testa samverkan, kommunikation och samarbete

ÖVNING PÅGÅR

Under förmiddagen den 9 juni pågår en simulerad övning i krisberedskap. Ansvariga för övningen är Lunds universitet och Chalmers tekniska högskola.

LUND
UNIVERSITY

CHALMERS

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Metodutveckling krisövning

1. Studera material om krisövningar och krisscenario
2. Använda forskarnas egen kunskap/erfarenhet om
  - Krisberedskap
  - personer med funktionsnedsättning
  - metodik för övningar/användarstudier och fältstudier
  - metoder för subjektiv datainsamling av användarupplevelse
3. Identifiera deltagare, roller, kontext, utrustning och uppgifter
4. Utforma genomförandet av övningen
5. Utvärdera övningens innehåll och genomförande – styrkor, svagheter och förbättringspotential

Deltagare krisövning

- Personer med olika typer av funktionsnedsättning
- Krisberedskapssamordnare från kommuner med olika roller
- Forskare som deltar i övningen
- Observatörer som ej deltar i övningen

Genomförande krisövning

- Hitta deltagare (genom kontakter)
- Informera deltagare, skriva under godkännandeformulär
- Samling i förutbestämd lokal
- Beskrivning av rollspelets regler
- **Start övning:** Föredrag om ”förberedelse inför kris”
- Meddelanden att något hänt
- Förflyttning till trygghetspunkt
- Stabsrum
- Aktiviteter och information vid trygghetspunkten
- **Slut övning:** Aktiviteterna och den satta tiden slut
- Debriefing med deltagarna
- **Någon dag senare:** Uppsummering av forskarna
- Intervju med deltagare + krisberedskapssamordnare
- **Efteranalys:** Utvärdering och dokumentation av forskarna

Samlingsplats

- Centrala Lund
- Lätt att ta sig dit
- Lokal som hyrdes av biblioteket
- Handikappanpassad
- Inga andra hade tillträde

Inledning och beskrivning av rollspelet

- Västar delas ut, står övning på ryggen
- Alla får namnbrickor
- Instruktioner ges om dagens upplägg och rollspelets regler
- Presentation via tydlig Power Point – bild, text, tal

Spelregler

- Alla har godkänt att vi spelar in vad som sägs och fotograferar
- Vi börjar strax och slutar 11.30, lunch kl 12 på restaurang
- Dryck och något att äta finns under förmiddagen
- **Rollspel:** Något händer på låtsas.
- Alla får göra vad de vill
- Ni får avbryta och fråga när ni vill
- Ni får gå på toaletten när som helst
- **Om man inte vill vara med längre – säg bara till vem som helst**
- Ni kan låtsas att ni inte känner varandra
- Alla har namnlappar på sig

Scenario

Vi är på biblioteket i kommunen Edenby
för att lyssna på en föreläsning om
"Krishantering i samhället"

- Jonas är forskare och föreläsare
- Linda är bibliotekarie
- Elin är journalist
- Anna-Lisa är vaktmästare

Deltagare

Fem personer från Edenbys krisberedskapsfunktion

- Gabriella är säkerhets- och beredskapschef
- Carolina är brandingenjör kan teknik; el, vatten, datorer
- Malin och Anne-Christin är krissamordnare på omsorgsförvaltningen (LSS, sjukvård, mat)
- Amanda är riskhanterare vid katastrofer

Deltagare

Sju personer som är samhällsmedborgare

- De vill lära sig mer om vilka kriser som kan hända i samhället
- De vill ha svar på personliga frågor om något skulle hända i Edenby
- De vill veta om de kan hjälpa till vid en kris

Observatörer

Två personer som tittar och antecknar

- De är inte med i spelet
- Ni ska inte prata med dem
- Inte fråga dem något
- Låtsas som de inte finns där
- De kanske står bredvid och lyssnar ibland

Nu börjar vi spelet!

Föredrag om krishantering

- Pratar om vikten av att vara förberedd och olika krisscenario
- Pekar på variationen hos medborgare vid kris
- Visar var närmaste trygghetspunkt ligger - karta web:en med länk

Föredrag om krishantering

SMS börjar komma till krisberedskaparna

SMS som skickas ut

- **Till säkerhetschefen:**

”Hej! Det verkar vara något på gång. Många ringer in om att folk mår dåligt /Susanne ”

- **Till alla beredskaparna:**

”Det verkar vara något fel med vattnet. Vi ska varna allmänheten. INTE DRICKA VATTNET. Ännu oklart exakt vad det är. Återkommer.”

Information om att krisen kommit

- Ytterligare sms börjar komma till krisberedskaparna och de börjar prata med varandra
- Lite osäkra på vad de ska göra
- Föreläsaren oberörd, fortsätter

SMS som skickas ut

- **Till alla beredskaparna:**

” Vattnet otjänligt. Oklart om kokning hjälper. VMA har gått ut. Informera alla ni ser om att inte dricka kranvatten! Trygghetspunkterna öppnas, krisberedskapspersonalen bemannar.

- **Till alla:**

“Otjänligt vatten i Edenby. För närvarande ska man inte dricka kranvattnet. Det är oklart om det räcker att koka vattnet. Den som inte har tillgång till flaskvatten kan ta sig till Trygghetspunkt för att få dricksvatten och mer information.”

Information om att krisen kommit

- Nu meddelar krisberedskaparna att vi ska evakuera och ta oss till en trygghetspunkt
- ”Det är något fel på vattnet”
- ”VMA har gått ut till alla invånare om att **inte dricka kranvatten!**”
- Föreläsaren spelar ”rädd” – och stressad – sådant här händer väl inte i verkligheten?

Trygghetspunkten

Deltagarna tar sig dit själva på olika sätt

Ytterligare information

på väg till trygghetspunkten

- **Till alla beredskaparna:**

”Strömavbrott i större delen av Edenby kommun. Orsak oklar. Ingen prognos än”

- **Till alla beredskaparna:**

“Strömavbrottet verkar gälla hela Skåne. Orsaken okänd. Ingen prognos om när elen kommer tillbaka. Meddela detta vid trygghetspunkten”

- **Till säkerhetschefen:**

“Intern information: Enligt polisen misstänks sabotage bakom vattnet och elen. OBS! Detta är inte bekräftat, och ska INTE spridas! /Susanne”

Stabsrummet

Aktiviteter vid trygghetspunkten

Ett antal ovanliga frågor ställs av deltagarna som krissamordnare ska försöka svara på

Nödradio och laddningsutrustning testas

Krislådor studeras

Utdelning av vatten och mat, sjukvård erbjuds

Vaktmästaren gör ärenden i staden och kommer med info

Lägesbild och pågående åtgärder ges muntligt och skriftligt av krissamordnarna

Aktiviteter vid trygghetspunkten

Frågor som uppstod

Frågor som ställdes:

Vattenfrågor

Laddningsfrågor

Ringa

Trygghet, familj

Hundfrågor, djur

Mediciner

Transporter

Vill hem!

Information vid trygghetspunkten

Sista SMS: Förflytta alla inomhus pga osäkra läget

Debriefing

Debriefing

Frågor som diskuterades:

Hur kändes det att spela om kris?

Någon realism?

Något som överraskade?

Något ni lärt er?

Hur funkade kommunikationen mellan er?

Vara en resurs?

Övningens upplägg?

Insikter från krisövningen för deltagarna

Krishanterarna fick

- nya, oväntade insikter från frågor som ställdes
- en djupare förståelse för deras problem och svagheter
- att det behövdes omedelbara och enkla svar, tydligt språk

Personerna med funktionsnedsättning

- hjälpte varandra när de skulle fråga eller göra något
- förstod varandras bekymmer väl
- fungerade som resurser för varandra
- fick en realistisk förståelse för hur en kris kan påverka dem

Insikter från krisövningen för forskarna

- Mycket (krävande) förberedelse för att få deltagare, innehåll, logistik och genomförande att klaffa – **flera oförutsedda saker kan hända och hände!**
- En övning med oförberedda deltagare och förberedda inspel genererade ett effektivt scenariospel som fungerade enligt plan och **som medförde praktisk övning!**
- Det medvetna pedagogiska inslaget intressant – deltagarna samlades för föredrag om krishantering, trygghetspunkter och variation hos invånare
- De direkta interaktionerna mellan olika deltagargrupper gav insikt - begränsad tidigare erfarenhet av att kommunicera och agera tillsammans
- Personer med funktionsnedsättning viktiga medspelare och kan fungera som resurser i krisberedskap - de vet bäst själva sina brister och behov och förstår andras problem
- **Krisberedskaparna föll först in i sina intränade roll, men blev väldigt innovativa och kreativa efter hand!**

